

Edizzjoni Provi?orja

DIGRIET TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tieni Awla)

a' Ottubru (*)

"Rinviju g?al de?i?joni preliminari – Artikolu 99 tar-Regoli tal-Pro?edura tal-Qorti tal-?ustizzja – Artikolu 355, punt 3, TFUE – L-istatus ta' ?ibiltà – Artikolu 49 TFUE – Artikolu 63 TFUE – Libertà ta' stabbiliment – Moviment liberu tal-kapital – Sitwazzjoni purament interna"

Fil-Kaw?a C?192/16,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skont I-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Upper Tribunal (Tax and Chancery Chamber) [qorti superjuri (awla tat-tassazzjoni u ta?-Chancery), ir-Renju Unit], permezz ta' de?i?joni tal-24 ta' Marzu 2016, li waslet fil-Qorti tal-?ustizzja fis-6 ta' April 2016, fil-pro?edura

Stephen Fisher,

Anne Fisher,

Peter Fisher

vs

Commissioners for Her Majesty's Revenue & Customs,

fil-pre?enza ta':

Her Majesty's Government of Gibraltar,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tieni Awla),

komposta minn M. Ileši? (Relatur), President tal-Awla, A. Rosas, C. Toader, A. Prechal u E. Jaraši?nas, Im?allfin,

Avukat ?enerali: M. Szpunar,

Re?istratur: A. Calot Escobar,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub,

wara li kkunsidrat I-osservazzjonijiet ippre?entati:

- g?al S. Fisher, A. Fisher u P. Fisher, minn R. Mullan u H. Brown, barristers, kif ukoll minn S. Bedford, conseillère,
- g?al Her Majesty's Government of Gibraltar, minn M. Llamas, QC,
- g?all-Gvern tar-Renju Unit, minn D. Robertson u S. Simmons, b?ala a?enti, assistiti minn D. Ewart, QC, kif ukoll minn O. Jones, barrister,

- g?all-Gvern Bel?jan, minn L. Van den Broeck u M. Jacobs, b?ala a?enti, assistiti minn P. Vlaemminck u R. Verbeke, advocaten,
- g?all-Gvern Spanjol, minn A. Sampol Pucurull u A. Rubio González, b?ala a?enti,
- g?all-Kummissjoni Ewropea, minn R. Lyal u J. Samnadda, b?ala a?enti,

wara li rat id-de?i?joni, me?uda wara li nstema' l-Avukat ?enerali, li tinqata' l-kaw?a permezz ta' digriet motivat, konformement mal-Artikolu 99 tar-Regoli tal-Pro?edura tal-Qorti tal-?ustizzja, tag?ti l-pre?enti

Digriet

1 It-talba g?al de?i?joni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikolu 355, punt 3, TFUE, kif ukoll tal-Artikoli 49 u 63 TFUE.

2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' tilwima bejn, minn na?a, Stephen Fisher, Anne Fisher u Peter Fisher u, min-na?a l-o?ra, il-Commissioners for Her Majesty's Revenue & Customs (amministrazzjoni fiskali u tad-dwana, ir-Renju Unit) rigward l-avvi?i ta' tassazzjoni indirizzati lilhom mill-amministrazzjoni fiskali u tad-dwana g?all-perijodu bejn is-sena 2000 u s-sena 2008.

II-kuntest ?uridiku

Id-dritt internazzjonali

3 II-Kapitolu XI tal-Karta tan-Nazzjonijiet Uniti, iffirmata f'San Francisco fis-26 ta' ?unju 1945, intitolat "Dikjarazzjoni dwar it-territorji mhux awtonomi" jinkludi l-Artikolu 73 li jipprevedi:

"II-Membri tan-Nazzjonijiet Uniti li g?andhom jew li jassumu r-responsabbiltà sabiex jamministrav territorji li l-popolazzjonijiet tag?hom g?adhom ma jamministraxx lilhom infushom kompletament g?andhom jirrikonoxxu l-prin?ipju ta' supremazija tal-interessi tal-abitanti ta' dawn it-territorji. Huma g?andhom ja??ettaw b?ala missjoni sagra l-obbligu li jiffavorixxu b'kull mod possibbli l-prosperità tag?hom, fil-kuntest tas-sistema ta' pa?i u ta' sigurtà internazzjonali stabbilità minn din il-[k]arta [...]"[traduzzjoni mhux uffi?jali].

L-istatus ta' ?ibiltà

4 ?ibiltà hija kolonja tal-Kuruna Brittanika. Hija ma tag?milx parti mir-Renju Unit.

5 Fid-dritt internazzjonali, ?ibiltà tinsab fil-lista ta' territorji mhux awtonomi fis-sens tal-Artikolu 73 tal-Karta tan-Nazzjonijiet Uniti.

6 Fid-dritt tal-Unjoni, ?ibiltà hija territorju Ewropew li Stat Membru jassumi r-relazzjonijiet esterni tieg?u fis-sens tal-Artikolu 355, punt 3, TFUE u li japplikaw, fir-rigward tieg?u, id-dispo?izzjonijiet tat-trattati. L-Att li jirrigwarda l-kundizzjonijiet ta' ade?joni tar-Renju tad-Danimarka, tal-Irlanda u tar-Renju Unit tal-Gran Brittanja u l-Irlanda ta' Fuq u l-a??ustamenti g?at-Trattati (?U 1972, L 73, p. 14, iktar 'il quddiem l-"Att ta' Ade?joni tal-1972") jipprevedi madankollu li ?erti partijiet tat-trattat ma japplikawx g?al ?ibiltà.

7 L-Artikolu 28 tal-Att ta' Ade?joni tal-1972 jipprevedi:

"L-Atti tal-istituzzjonijiet tal-Komunità dwar il-prodotti elenkati fl-Anness II li jinsab mat-Trattat tal-KEE u l-prodotti su??etti, mal-importazzjoni tag?hom fil-Komunità, g?al regoli spe?ifi?i b?ala

ri?ultat tal-implementazzjoni tal-Politika Agrikola Komuni, kif ukoll I-Attie dwar l-armonizzazzjoni ta' li?ijiet tal-Istati Membri dwar it-taxxi fuq il-fatturat, ma japplikawx g?al ?ibiltà sakemm il-Kunsill li ja?ixxi b'mod unanimu fuq proposta tal-Kummissjoni, ma jiprovdix xorta o?ra." [traduzzjoni mhux uffi?jali]

8 Skont I-Artikolu 29 tal-Att ta' Ade?joni tal-1972, flimkien mal-punt 4 tal-Parti I tal-Anness I tieg?u, ?ibiltà hija esku?a mit-territorju doganali tal-Unjoni.

Il-kaw?a prin?ipali u d-domandi preliminari

9 Fi?-?mien tal-fatti fil-kaw?a prin?ipali, il-konju?i Stephen u Anne Fisher kienu jirrisjedu fir-Renju Unit, fejn kellhom ir-residenza abitwali tag?hom, flimkien ma?-?ew?t itfal tag?hom Peter u Dianne Fisher. P. Fisher waqaf jirrisjedi fir-Renju Unit fix-xahar ta' Lulju 2004. S. Fisher u P. Fisher huma ?ittadini Brittani?i, filwaqt li A. Fisher hija ta' nazzjonalità Irlandi?a.

10 Sa mis-sena 1988, il-familja Fisher kienet azzjonista 100 % ta' Stan James (Abingdon) Limited (iktar 'il quddiem, "SJA"), stabbiliti fir-Renju Unit. Din il-kumpannija kellha b?ala attività l-bejg? ta' m?atri, b'mod partikolari, mis-sena 1999, l-operat ta' punti ta' bejg? bl-imnut ta' m?atri, it-te?id ta' m?atri bit-telefon ("telebetting") u l-provvista ta' tbassir dwar l-im?atri lil impri?i ta' m?atri. L-imsemmija kumpannija kellha wkoll ferg?a f'?ibiltà b'sitt impjegati li kienu jie?du m?atri mill?ermanja, mill-Irlanda u minn Spanja.

11 Matul is-sena 1999, l-impri?i ta' m?atri stabbiliti fir-Renju Unit ?ew mitluba, skont il-Betting and Gaming Duties Act 1981 (li?i tal-1981 dwar it-taxxi fuq l-im?atri u l-log?ob tal-flus), ida??lu fil-kontijiet taxxa fuq l-im?atri r?evuti li, fil-prattika, kienet iffinanzjata permezz ta' tariffa ta' 9 % ffatturata lill-klijenti li kienet ti?died mal-ammont imqieg?ed f'im?atra. Klient fir-Renju Unit seta' jag?mel im?atra ma' impri?a ta' m?atri fi Stat ie?or, f'liema ka? din l-im?atra ma kinitx su??etta g?all-imsemmija taxxa. L-impri?i ta' m?atri stabbiliti fi Stat ie?or kienu pprojbiti milli jag?mlu reklamar fir-Renju Unit jew li jaqsmu ri?orsi ma' entità fir-Renju Unit g?all-finijiet ta' te?id ta' m?atri.

12 Mix-xahar ta' Lulju 1999, SJA bdiet ti?bor im?atri ming?and klijenti stabbiliti fir-Renju Unit permezz tal-ferg?a tag?ha stabbilita f'?ibiltà. Fid-29 ta' Frar 2000, SJA ttrasferixxiet l-attività tag?ha ta' te?id ta' m?atri bit-telefon, inklu?a l-ferg?a tag?ha ta' ?ibiltà, lil kumpannija kkostitwita ta?t id-dritt ta' ?ibiltà u li tirrisjedi f'?ibiltà, Stan James Gibraltar Limited (iktar 'il quddiem, "SJG"), u l-familja Fisher kienet l-azzjonista 100 % tag?ha.

13 S. u P. Fisher kif ukolla. Fisher ?ew su??etti, permezz tal-avvi?i ta' tassazzjoni kontenzju?i li jkopru l-perijodu bejn is-sena 2000 u s-sena 2008, fir-Renju Unit g?at-taxxa fuq id-d?ul fir-rigward tal-profitti kummer?jali mag?mula minn SJG. Dawn l-avvi?i ta' tassazzjoni ?ew stabbiliti skont id-dispo?izzjonijiet tat-Taqsima 739 tal-Income and Corporation Taxes Act 1988 (li?i tal-1988 dwar it-taxxi fuq id-d?ul u fuq il-kumpanniji), li hija inti?a g?all-prevenzjoni tal-eva?joni tat-taxxa mwettqa minn persuni fi?i?i, permezz ta' trasferiment ta' assi, li jwassal sabiex id-d?ul jit?allas lil persuna barra mir-Renju Unit. Meta dawn id-dispo?izzjonijiet japplikaw, il-persuna li tittrasferixxi hija taxxabbi fuq id-d?ul tal-persuna stabbilita barra mir-Renju Unit, indipendentement minn jekk ir?evietx dan id-d?ul, sakemm hija kellha l-kapa?it? li tibbenefika minnu u kienet tirrisjedi fir-Renju Unit.

14 Il-First-tier Tribunal (Tax Chamber) [qorti tal-prim'istanza (qorti tat-tassazzjoni), ir-Renju Unit] qieset li l-imsemmija dispo?izzjonijiet kienu japplikaw f'dan il-ka? u li l-ebda difi?a li taqa' ta?t id-dritt nazzjonali u invokata mir-rikorrenti ma tista' tintlaqa'. Madankollu dawn sostnew li, skont il-prin?ipji msemmija fis-sentenza tat-12 ta' Settembru 2006, Cadbury Schweppes u Cadbury Schweppes Overseas (C?196/04, EU:C:2006:544), kull issu??ettar g?at-taxxa fuq id-d?ul kien jikkostitwixxi, f'?irkustanzi b?al dawk tal-ka? inkwistjoni, restrizzjoni illegali tad-dritt tag?hom g?al-

libertà ta' stabbiliment stabbilit permezz tal-Artikolu 49 TFUE u/jew tad-dritt tag?hom g?all-moviment liberu tal-kapital skont I-Artikolu 63 TFUE.

15 Il-qorti tal-ewwel istanza qieset li S. u P. Fisher ma setg?ux jinvokaw I-Artikolu 49 TFUE u/jew I-Artikolu 63 TFUE, sa fejn SJG kienet stabbilita f'?ibiltà u sa fejn it-tran?azzjoni ta' trasferiment kienet se??et f'dan it-territorju msemmi l-a??ar u fir-Renju Unit, b'tali mod li s-sitwazzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ma kinitx tikkostitwixxi sitwazzjoni transkonfinali li g?aliha huwa applikabbli d-dritt tal-Unjoni. A. Fisher, min-na?a tag?ha, setg?et tinvoka dawn id-dispo?izzjonijiet, sa fejn hija kienet ?ittadina Irlandi?a u sa fejn, konsegwentement, it-taxxa kontenzju?a ma setg?etx ti?i aplikata fil-konfront tag?ha. Kemm S. u P. Fisher kif ukoll I-amministrazzjoni fiskali u tad-dwana appellaw mid-de?i?joni tal-qorti tal-ewwel istanza.

16 Il-qorti tar-rinviju, adita f'appell, tqis li r-ri?oluzzjoni tal-kwistjonijiet imqajma quddiemha, f'dak li jirrigwarda l-e?er?izzju tal-libertà ta' stabbiliment u tal-libertà g?all-moviment liberu tal-kapital mi?-?ittadini Brittani?i bejn ?ibiltà u r-Renju Unit, tiddependi b'mod partikolari mill-istatus ta' ?ibiltà fid-dritt tal-Unjoni u mill-po?izzjoni ta' ?ibiltà fir-rigward tar-Renju Unit ta?t dan id-dritt u, b'mod partikolari, ta?t I-Artikoli 49 u 63 TFUE, moqrija flimkien mal-Artikolu 355, punt 3, TFUE. Hija tispe?ifika li hija ma tistaqsix lill-Qorti tal-?ustizzja dwar il-kompatibbiltà ta' le?i?lazzjoni b?al dik tar-Renju Unit fil-kaw?a prin?ipali mad-dritt tal-Unjoni, sa fejn hija tqis li hija kapa?i tidde?iedi fuq il-kaw?a prin?ipali ladarba ting?ata risposta g?ad-domandi mag?mula.

17 F'dawn i?-?irkustanzi, I-Upper Tribunal (Tax and Chancery Chamber) [qorti superjuri (qorti tat-tassazzjoni u ta?-Chancery)] idde?idiet li tissospendi I-pro?eduri u li tag?mel lill Qorti tal-?ustizzja d-domandi preliminari li ?ejjin:

"1) G?all-finijiet tal-Artikolu 49 TFUE (libertà ta' stabbiliment) u fid-dawl tar-relazzjonijiet kostituzzjonali bejn ?ibiltà u r-Renju Unit:

a) ?ibiltà u r-Renju Unit g?andhom jitqiesu li jifformaw parti minn Stat Membru wie?ed (a) g?all-finijiet tad-dritt tal-Unjoni Ewropea u, jekk dan huwa l-ka?, dan jimplika li I-Artikolu 49 TFUE ma huwiex applikabbli bejn ir-Renju Unit u ?ibiltà, ?lief sa fejn dan jista' japplika g?al mi?ura interna jew, sussidjarjament, (b) g?all-finijiet tal-Artikolu 49 TFUE ikkunsidrat wa?du, b'tali mod li dan I-artikolu ma japplikax, ?lief sa fejn jista' japplika g?al mi?ura interna?

Sussidjarjament,

b) Fid-dawl tal-Artikolu 355(3) TFUE, ?ibiltà g?andha l-istatus kostituzzjonali ta' territorju sseparat mir-Renju Unit ?ewwa l-Unjoni Ewropea, b'tali mod li (a) l-e?er?izzju tad-dritt ta' stabbiliment bejn ?ibiltà u r-Renju Unit g?andu ji?i ttrattat fis-sens li jifforma parti mill-iskambji interni fl-Unjoni g?all-finijiet tal-Artikolu 49 TFUE jew (b) I-Artikolu 49 TFUE japplika biex jipprobixxi r-restrizzjonijiet g?all-e?er?izzju tad-dritt ta' stabbiliment minn ?ittadini tar-Renju Unit f'?ibiltà (entità distinta)?

Sussidjarjament,

c) ?ibiltà g?andha ti?i ttrattata b?ala pajji? jew territorju terz, b'tali mod li d-dritt tal-Unjoni japplika g?all-iskambji bejn ir-Renju Unit u ?ibiltà biss meta dan id-dritt japplika bejn Stat Membru u Stat mhux membru?

Sussidjarjament,

d) Ir-relazzjonijiet kostituzzjonali bejn ?ibiltà u r-Renju Unit g?andhom ji?u ttrattati b'mod differenti g?all-finijiet tal-Artikolu 49 TFUE?

2) Kemm, jekk ikun il-ka?, ivarjaw ir-risposti g?ad-domandi pre?edenti meta dawn ji?u e?aminati fil-kuntest tal-Artikolu 63 TFUE (u b'hekk f'dak li jikkon?erna l-libertà ta' moviment tal-kapital) minflok fil-kuntest tal-Artikolu 49 TFUE?"

Fuq id-domandi preliminari

18 Skont l-Artikolu 99 tar-Regoli tal-Pro?edura tal-Qorti tal-?ustizzja, meta r-risposta g?al domanda preliminari tkun tista' ti?i dedotta b'mod ?ar mill-?urisprudenza, il-Qorti tal-?ustizzja tista', f'kull ?in, fuq proposta tal-Im?allef Relatur u wara li jinstema' l-Avukat ?enerali, tidde?iedi permezz ta' digriet motivat.

19 Hemm lok li din id-dispo?izzjoni ti?i applikata f'din il-kaw?a.

20 Bid-domandi tag?ha, li g?andhom ji?u ttrattati flimkien, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikolu 355, punt 3, TFUE, moqri flimkien mal-Artikolu 49 TFUE jew l-Artikolu 63 TFUE, g?andux ji?i interpretat fis-sens li l-e?er?izzju tal-libertà ta' stabbiliment jew tal-libertà g?all-moviment liberu tal-kapital minn ?ittadini Brittani?i bejn ir-Renju Unit u ?ibiltà jikkostitwixxi, fir-rigward tad-dritt tal-Unjoni, sitwazzjoni li l-elementi kollha tag?ha huma limitati g?al Stat Membru wie?ed.

21 Qabel kollox g?andu ji?i osservat li l-qorti tar-rinviju, li hija dik li g?andha l-kompit li tevalwa, fid-dawl ta?-?irkustanzi partikolari tal-ka?, kemm in-ne?essità ta' de?i?joni preliminari sabiex tkun f'po?izzjoni li tag?ti s-sentenza tag?ha kif ukoll ir-rilevanza tad-domandi li hija tag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja (sentenza tas-27 ta' ?unju 2017, Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, C?74/16, EU:C:2017:496, punt 24 u l-?urisprudenza ??itata), la tistaqsi lill-Qorti tal-?ustizzja dwar il-kompatibbiltà mad-dritt tal-Unjoni ta' le?i?lazzjoni b?al dik tar-Renju Unit fil-kaw?a prin?ipali, li abba?i tag?ha ?ew adottati l-avvi?i ta' tassazzjoni kontenju?i, u lanqas dwar il-kwistjoni dwar jekk je?istux, f'?irkustanzi b?al dawk fil-kaw?a prin?ipali, elementi li jikkostitwixxu fattur ta' konnessjoni mad-dritt tal-Unjoni, b'tali mod li l-Artikoli 49 u 63 TFUE jkunu applikabbli f'dan il-ka?, u tali verifikasi jaqq?u, g?alhekk, fuq l-imsemmija qorti.

22 Fil-fatt, hija sempli?ement titlob kjarifikasi dwar ir-relazzjoni bejn ir-Renju Unit u ?ibiltà fir-rigward tad-dritt tal-Unjoni, sabiex tiddetermina jekk dawn i?-?ew? territorji, g?all-finijiet tal-Artikoli 49 u 63 TFUE, g?andhomx jitqiesu li huma Stat Membru wie?ed.

23 F'dawn i?-?irkustanzi, g?andu ji?i osservat li l-Qorti tal-?ustizzja di?à dde?idiet, fil-punt 56 tas-sentenza tat-13 ta' ?unju 2017, The Gibraltar Betting and Gaming Association (C?591/15, EU:C:2017:449), li l-Artikolu 355, punt 3, TFUE, moqri flimkien mal-Artikolu 56TFUE, g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-provvista ta' servizzi minn operaturi stabbiliti f'?ibiltà lil persuni stabbiliti fir-Renju Unit tikkostitwixxi, fir-rigward tad-dritt tal-Unjoni, sitwazzjoni li l-elementi kollha tag?ha huma limitati g?al Stat Membru wie?ed.

24 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i nnotat, l-ewwel nett, li, minkejja li l-qorti tar-rinviju tirreferi, fid-de?i?joni tar-rinviju tag?ha, g?all-Artikoli 49 u 63 TFUE, kif ukoll g?all-Artikolu 355, punt 3, TFUE, jidher madankollu li minn din id-de?i?joni jirri?ulta li l-fatti fil-kaw?a prin?ipali ?vol?ew matul is-snin 2000 sa 2008 u g?aldaqstant jippre?edu d-d?ul fis-se?? tat-Trattat ta' Lisbona. Minkejja dan, il-kontenut tal-imsemmija dispo?izzjonijiet jikkorrispondi, f'kull ka?, g?al dak tal-Artikoli 43 u 56 KE u tal-Artikolu 299(4) KE, applikabbli qabel id-d?ul fis-se?? tal-imsemmi trattat.

25 It-tieni nett, hija ?urisprudenza stabbilita li kemm l-Artikolu 56 TFUE, li jistabbilixxi l-libertà li ji?u pprovduti servizzi, kif ukoll l-Artikoli 49 u 63 TFUE, li jirreferu rispettivamente g?al-libertà ta' stabbiliment u g?all-moviment liberu tal-kapital, ma humiex applikabbli g?al sitwazzjoni li l-elementi

kollha tag?ha huma limitati g?al Stat Membru wie?ed (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tal-15 ta' Novembru 2016, Ullens de Schooten, C?268/15, EU:C:2016:874, punt 47 u l?-urisprudenza ??itata, kif ukoll tat-13 ta' ?unju 2017, The Gibraltar Betting and Gaming Association, C?591/15, EU:C:2017:449, punt 33).

26 It-tielet nett, l-Artikoli 49 u 63 TFUE huma applikabbi, b?all-Artikolu 56 TFUE, inkwistjoni fil-kaw?a li tat lok g?as-sentenza tat-13 ta' ?unju 2017, The Gibraltar Betting and Gaming Association (C?591/15, EU:C:2017:449), fit-territorju ta' ?ibiltà bis-sa??a tal-Artikolu 355, punt 3, TFUE. Fil-fatt, l-esklu?jonijiet tat-territorju ta' ?ibiltà mill-applikabbiltà tal-atti tal-Unjoni f'?erti oqsma tad-dritt, previsti permezz tal-att ta' ade?joni tal-1972, la jirrigwardaw il-libertà ta' stabbiliment u lanqas il-moviment liberu tal-kapital, stabbiliti permezz tal-imsemmija Artikoli 49 u 63 TFUE.

27 F'dawn i?-irkustanzi, ma tistax ti?i adottata interpretazzjoni tal-Artikolu 355, punt 3, TFUE, moqli flimkien mal-Artikoli 49 u 63 TFUE, li hija differenti minn dik adottata mill-Qorti tal-?ustizzja fir-rigward tal-Artikolu 355, punt 3, TFUE, moqli flimkien mal-Artikolu 56 TFUE, fis-sentenza tat-13 ta' ?unju 2017, The Gibraltar Betting and Gaming Association (C?591/15, EU:C:2017:449).

28 F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-?ustizzja tispe?ifika, fil-punt 36 tal-imsemmija sentenza, li l-fatt li ?ibiltà ma tag?milx parti mir-Renju Unit ma jistax ikun de?i?iv g?all-finijiet tad-determinazzjoni dwar jekk dawn i?-ew? territorji g?andhomx, g?all-finijiet tal-applikabbiltà tad-dispo?izzjonijiet dwar il-libertajiet fundamentali, jitqiesu li huma Stat Membru wie?ed.

29 G?al dan il-g?an, il-Qorti tal-?ustizzja analizzat, fl-ewwel lok, il-kundizzjonijiet li fihom l-Artikolu 56 TFUE japplika g?at-territorju ta' ?ibiltà sabiex tikkonkludi, fil-punt 39 tal-istess sentenza, li, sa fejn l-Artikolu 355, punt 3, TFUE, jestendi l-applikabbiltà tad-dispo?izzjonijiet tad-dritt tal-Unjoni fit-territorju ta' ?ibiltà, bla ?sara g?all-esklu?jonijiet li ma humiex rilevanti f'dak li jirrigwarda l-libertà li ji?u pprovduti servizzi, dan l-Artikolu 56 japplika g?all-imsemmi territorju fl-istess kundizzjonijiet b?al fir-Renju Unit.

30 L-istess g?andu jg?odd f'dak li jirrigwarda l-Artikoli 49 u 63 TFUE li huma, bis-sa??a tal-Artikolu 355, punt 3, TFUE, kif ?ie osservat fil-punt 26 ta' dan id-digriet, applikabbi b'mod s?i? fit-territorju ta' ?ibiltà. F'dan ir-rigward, huwa irrelative l-fatt li l-Artikoli 49 u 63 TFUE japplikaw g?ar-Renju Unit inkwantu Stat Membru u g?al ?ibiltà inkwantu territorju Ewropew li Stat Membru jassumi r-relazzjonijiet esterni tag?ha fis-sens tal-Artikolu 355, punt 3, TFUE (ara, b'mod analogu, is-sentenza tat-13 ta' ?unju 2017, The Gibraltar Betting and Gaming Association, C?591/15, EU:C:2017:449, punt 40 u l?-urisprudenza ??itata).

31 Fit-tieni lok, il-Qorti tal-?ustizzja osservat li ma je?istux elementi o?ra li jippermettu l-kunsiderazzjoni li r-relazzjonijiet bejn ?ibiltà u r-Renju Unit, g?all-finijiet tal-Artikolu 56 TFUE applikabbi g?al dawn i?-ew? territorji, huma simili g?al dawk li je?istu bejn ?ew? Stati Membri, filwaqt li spe?ifikat, f'dan ir-rigward, li jekk il-kummer? bejn ?ibiltà u r-Renju Unit ji?i assimilat g?al dak bejn ?ew? Stati Membri dan iwassal, bil-kontra, sabiex ti?i nnegata r-rabta rrikonoxxuta fl-Artikolu 355, punt 3, TFUE, bejn dan it-territorju u dan l-Istat Membru (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-13 ta' ?unju 2017, The Gibraltar Betting and Gaming Association, C?591/15, EU:C:2017:449, punti 41 u 42). Tali evalwazzjoni tg?odd, b'mod identiku, fir-rigward tal-Artikoli 49 u 63 TFUE.

32 Minn dak li ntqal hawn fuq jirri?ulta li l-Artikolu 355, punt 3, TFUE, moqli flimkien mal-Artikolu 49 TFUE jew l-Artikolu 63 TFUE, g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-e?er?izzju tal-libertà ta' stabbiliment jew tal-libertà g?all-moviment liberu tal-kapital minn ?ittadini Brittani?i bejn ir-Renju Unit u ?ibiltà jikkostitwixxi, fir-rigward tad-dritt tal-Unjoni, sitwazzjoni li l-elementi kollha tag?ha huma limitati g?al Stat Membru wie?ed.

33 Din l-interpretazzjoni ma tistax ti?i kkontestata bl-argumenti tal-Gvern ta' ?ibiltà fis-sens li b'dan il-mod ji?i ppre?udikat l-g?an, imsemmi fl-Artikolu 26 TFUE, li ji?i ?gurat il-funzjonament tas-suq intern, kif ukoll l-g?an li ?ibiltà ti?i integrata f'dan is-suq, liema g?an huwa, skont dan il-gvern, imfittex mill-Artikolu 355, punt 3, TFUE.

34 Fil-fatt, skont il-formulazzjoni nnifisha tieg?u, l-Artikolu 26(2) TFUE jipprevedi li s-suq intern jinkludi ?ona ming?ajr fruntieri interni li fiha l-moviment liberu tal-merkanzija, tal-persuni, tas-servizzi u tal-kapital huwa ?gurat skont id-dispo?izzjonijiet tat-Trattati, u l-Artikoli 49 u 63 TFUE jikkostitwixxu tali dispo?izzjonijiet fir-rigward tal-libertà ta' stabbiliment u tal-libertà li ji?u pprovduti servizzi. Kif tfakkar fil-punt 25 ta' dan id-digriet, l-applikabbiltà tal-Artikolu 49 TFUE jew tal-Artikolu 63 TFUE g?al sitwazzjoni spe?ifika te?i?i l-pre?enza ta' element barrani.

35 L-imsemmija interpretazzjoni ma tirrendix, barra minn hekk, l-Artikoli 49 u 63 TFUE inapplikabbli g?at-territorju ta' ?ibiltà. Fil-fatt, dawn id-dispo?izzjonijiet jibqg?u applikabbli b'mod s?i? g?all-imsemmi territorju, bis-sa??a tal-Artikolu 355, punt 3, TFUE, ta?t l-listess kundizzjonijiet, inklu?a dik rigward ir-rekwi?it tal-pre?enza ta' element barrani, b?al dawk previsti g?al kwalunkwe territorju ie?or tal-Unjoni li g?alihom huma japplikaw (ara, b'mod analogu, is-sentenza tat-13 ta' ?unju 2017, The Gibraltar Betting and Gaming Association, C?591/15, EU:C:2017:449, punt 47).

36 Il-kunsiderazzjonijiet rigward l-istatus ta' ?ibiltà ta?t id-dritt kostituzzjonal nazzjonali jew ta?t id-dritt internazzjonal lanqas ma jinvalidaw din l-interpretazzjoni, kif il-Qorti tal-?ustizzja di?à, essenzjalment, ippre?i?at fil-punti 49 sa 55 tas-sentenza tag?ha tat-13 ta' ?unju 2017, The Gibraltar Betting and Gaming Association (C-591/15, EU:C:2017:449).

37 Fil-fatt, fir-rigward, b'mod partikolari, tal-argumenti bba?ati fuq id-dritt internazzjonal, il-Qorti tal-?ustizzja faktret li huwa stabbilit li ?ibiltà tinsab fil-lista tat-territorji mhux awtonomi fis-sens tal-Artikolu 73 tal-Karta tan-Nazzjonijiet Uniti. L-interpretazzjoni tal-Artikolu 355, punt 3, TFUE, moqri flimkien mal-Artikolu 49 TFUE jew l-Artikolu 63 TFUE, ipprovdata fil-punt 32 ta' dan id-digriet ma g?andha l-ebda effett fuq l-istatus tat-territorju ta' ?ibiltà ta?t id-dritt internazzjonal u ma tistax tintiehem fis-sens li hija tippre?udika l-istatus separat u distint tal-imsemmi territorju (ara, b'mod analogu, is-sentenza tat-13 ta' ?unju 2017, The Gibraltar Betting and Gaming Association, C?591/15, EU:C:2017:449, punti 52 u 54).

38 Minn dak kollu li ntqal hawn fuq jirri?ulta li r-risposta g?ad-domandi mag?mula g?andha tkun li l-Artikolu 355, punt 3, TFUE, moqri flimkien mal-Artikolu 49 TFUE jew l-Artikolu 63 TFUE, g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-e?er?izzju tal-libertà ta' stabbiliment jew tal-libertà g?all-moviment liberu tal-kapital minn ?ittadini Brittan?i bejn ir-Renju Unit u ?ibiltà jikkostitwixxi, fir-rigward tad-dritt tal-Unjoni, sitwazzjoni li l-elementi kollha tag?ha huma limitati g?al Stat Membru wie?ed.

Fuq l-ispejje?

39 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, Il-Qorti tal-?ustizzja (It-Tieni Awla) taqta' u tidde?iedi:

L-Artikolu 355, punt 3, TFUE, moqri flimkien mal-Artikolu 49 TFUE jew l-Artikolu 63 TFUE, g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-e?er?izzju tal-libertà ta' stabbiliment jew tal-libertà g?all-moviment liberu tal-kapital minn ?ittadini Brittani?i bejn ir-Renju Unit u ?ibiltà jikkostitwixxi, fir-rigward tad-dritt tal-Unjoni, sitwazzjoni li l-elementi kollha tag?ha huma limitati g?al Stat Membru wie?ed.

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: l-Ingli?.